

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (голям състав)

11 септември 2012 година *

„Преюдициално запитване — Директиви 85/337/ЕИО, 92/43/ЕИО, 2000/60/ЕО и 2001/42/ЕО — Политика на Общността в областта на водите — Отклоняване на река — Понятие „срок“ за изготвянето на планове за управление на речни басейни“

По дело С-43/10

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Symvoulío tis Epikrateias (Гърция) с акт от 9 октомври 2009 г., постъпил в Съда на 25 януари 2010 г., в рамките на производство по дело

Nomarchiaki Aftodioikisi Aitolokarnanias,

Dimos Agriniou,

Dimos Oiniádon,

Emporiko kai Viomichaniko Epimelitirio Aitolokarnanias,

Enosi Agrotikon Synetairismon Agriniou,

Aitoliki Etaireia Prostasias Topiou kai Perivallontos,

Elliniki Ornithologiki Etaireia,

Elliniki Etaireia gia tin prostasia tou Perivallontos kai tis Politistikis Klironomias,

Dimos Mesologiou,

Dimos Aitolikou

Dimos Inachou,

Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton Nomou Aitolokarnanias,

Pagkosmio Tameio gia ti Fysi WWF Ellas

срещу

Ypourgos Perivallontos, Chorotaxias kai Dimosion ergon,

Ypourgos Esoterikon, Dimosias Dioikisis kai Apokentrosis,

* Език на производството: гръцки.

Ypourgos Oikonomias kai Oikonomikon,

Ypourgos Anaptyxis,

Ypourgos Agrotikis Anaptyxis kai Trofimon,

Ypourgos Politismou,

в присъствието на:

Nomarchiaki Aftodioikisi Trikalon,

Nomarchiaki Aftodioikisi Magnisias,

Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI),

Nomarchiaki Aftodioikisi Karditsas,

Nomarchiaki Aftodioikisi Larisas,

Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Trikalon,

Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Larisas,

Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Karditsas,

Techniko Epimelitirio Elladas – Perifereiako Tmima Kentrikis kai Dytikis Thessalias,

СЪДЪТ (голям състав),

състоящ се от: г-н V. Skouris, председател, г-н A. Tizzano, г-н J.N. Cunha Rodrigues, г-н K. Lenaerts, г-н J.-C. Bonichot и г-н U. Löhmus, председатели на състави, г-н A. Rosas, г-н E. Levits, г-н A. Ó Caoimh, г-н L. Bay Larsen (докладчик), г-н T. von Danwitz, г-н Ал. Арабаджиев и г-н E. Jarašiūnas, съдии,

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,

секретар: г-жа L. Hewlett, главен администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 24 май 2011 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias, Dimos Agriniou, Dimos Oiniádon, Emporiko kai Viomichaniko Epimelitirio Aitoloakarnanias, Enosi Agrotikon Synetairismon Agriniou, Aitoliki Etaireia Prostasias Topiou kai Perivallontos, Elliniki Ornithologiki Etaireia, Elliniki Etaireia gia tin prostasia tou Perivallontos kai tis Politistikis Klironomias, Dimos Mesologiou, Dimos Aitolikou, Dimos Inachou, Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton Nomou Aitoloakarnanias, Pagkosmio Tameio gia ti Fysi WWF Ellas — от C. Rokofyllos, G. Christoforidis, V. Dorovinis, N. Alevizatos, M. Asimakopoulou, E. Kiousopoulou и N. Chatzis, dikigoroí,
- за Nomarchiaki Aftodioikisi Trikalon, от A. Tigkas, dikigoros,

- за Nomarchiaki Aftodioikisi Magnisias, от X. Kontiadis, dikigoros,
- за Dimosia Epicheirisi Ilektrismou AE (DEI), от C. Synodinos и F.-A. Mouratian, dikigoroι,
- за Nomarchiaki Aftodioikisi Karditsas, от A. Kormalis, dikigoros,
- за Nomarchiaki Aftodioikisi Larisas, Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Trikalon, Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Larisas, Topiki Enosi Dimon kai Koinotiton tou Nomou Karditsas, Techniko Epimelitirio Elladas – Perifereiako Tmima Kentrikis kai Dytikis Thessalias, от S. Flogaitis, A. Sinis и G. Sioiuti, dikigoroι,
- за гръцкото правителство, от г-н G. Karipsiadis, г-н C. Mitkidis и г-н K. Kardakastanis, в качеството на представители,
- за норвежкото правителство, от г-жа K. Moe Winther и г-жа I. Thue, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от г-жа D. Recchia и г-жа С. Петрова, както и от г-н I. Chatzigiannis и г-н P. Oliver, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 15 септември 2011 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите (ОВ L 327, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 6, стр. 193), Директива 85/337/ЕИО на Съвета от 27 юни 1985 година относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда (ОВ L 175, стр. 40; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 1, стр. 174), изменена с Директива 2003/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г. (ОВ L 156, стр. 17; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 10, стр. 8, поправка в ОВ L 298, 2007 г., стр. 23, наричана по-нататък „Директива 85/337“), Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда (ОВ L 197, стр. 30; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 7, стр. 135) и Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (ОВ L 206, стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109).
- 2 Запитването е отправено в рамките на жалби за отмяна, подадени от Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias (Областна администрация на област Етолокарнания) и други юридически лица срещу Υπουργος Περιβαλλοντος, Χοροταξιας και Dimosion ergon (министър на околната среда, териториалното и селищното устройство и благоустройството) и други министри, с предмет актове, свързани с проекта за частично отклоняване на горното течение на река Ахелой (Западна Гърция) към река Пеней в Тесалия.

Правна уредба

Право на Съюза

Директива 2000/60

3 Съображения 19, 20, 25 и 32 от Директива 2000/60 имат следното съдържание:

„(19) Настоящата директива цели поддържането и подобряването на състоянието на водната среда в Общността. Тази цел е [основно] обвързана с качеството на разглежданите води. Контролът на количеството е допълнителен елемент в осигуряването на добро качество на водите и поради това следва да бъдат установени [и] мерки за количествата, обслужващи целите за добро качество.

(20) Количественото състояние на подземните води може да окаже въздействие върху екологичното качество на повърхностните води и земните екосистеми, свързани с подземния воден обект.

[...]

(25) Следва да се установят общи дефиниции за състоянието на водите по отношение на качеството им и, където е необходимо за целите на опазването на околната среда — за количеството им. Следва да се установят екологични качествени стандарти, осигуряващи достигането на добро състояние на повърхностните и подземните води в Общността, както и предпазването им на ниво Общност от влошаване на състоянието.

[...]

(32) Може да съществуват основания за отклонения от изискванията за достигане на добро състояние или опазването от по-нататъшно влошаване на състоянието [при специфични условия], например когато това е вследствие на изключителни или непредвидени обстоятелства, като наводнения и [суша] или по причини от надделяващ обществен интерес, нови въздействия и промени във физическите характеристики в повърхностния воден обект или колебания в нивата на подземен воден обект. В тези случаи следва да се осигури предприемането на всички възможни практически действия за [...] намаляване на вредното въздействие върху състоянието на водния обект“.

4 Член 2 от посочената директива съдържа определения на следните термини:

„[...]

10) „Повърхностен воден обект“ означава отделен и значителен елемент от повърхностни води, като езеро, язовир, поток, река или канал, част от поток, река или канал, преходни води или разширение на крайбрежни води.

[...]

13) „Речен басейн“ означава териториална област, чийто повърхностен отток се влива изцяло през поредица от потоци, реки и, евентуално, езера в морето посредством единствено речно устие, естуар или делта.

14) „Подбасейн“ означава териториална област, чийто повърхностен отток се влива изцяло през поредица от потоци, реки и, евентуално, езера в определена точка на водно течение (обикновено езеро или протичащи заедно реки).

15) „Район на речния басейн“ означава област от земята или морето, съставена от един или повече граничещи си речни басейни, заедно с прилежащите им подземни и крайбрежни води, определен съгласно член 3, параграф 1 като основна единица за управление на речен басейн.

[...]

17) „Състояние на повърхностните води“ е общ израз на състоянието на повърхностен воден обект, определено от най-лошото му екологично състояние и химичното му състояние.

18) „Добро състояние на повърхностните води“ означава състоянието, постигнато от повърхностния воден обект, когато и екологичното, и химичното му състояние са поне добри.

19) „Състояние на подземните води“ е общ израз за състоянието на подземните водни обекти, определено от най-лошото му количествено състояние и химичното му състояние.

20) „Добро състояние на подземните води“ означава състоянието, достигнато от подземния воден обект, когато и количественото, и химичното му състояние са поне добри.

21) „Екологично състояние“ е израз на качеството на структурата и функционирането на водните екосистеми, свързани с повърхностните води, класифициран[о] в съответствие с приложение V.

22) „Добро екологично състояние“ е състоянието на повърхностния воден обект, класифициран така в съответствие с приложение V.

[...]

24) „Добро химично състояние на повърхностните води“ означава химичното състояние, което се изисква за постигане на екологичните стандарти за повърхностните води, установени в член 4, параграф 1, буква а), което е химичното състояние, постигнато от повърхностен воден обект, в който концентрациите на замърсителите не надвишават екологичните качествени стандарти, установени в приложение IX и съгласно член 16, параграф 7, както и съгласно други съответни законодателни актове на Общността, установяващи екологични качествени стандарти на общностно ниво.

25) „Добро химично състояние на подземните води“ е химичното състояние на подземен воден обект, което отговаря на условията, установени в таблица 2.3.2 от приложение V.

26) „Количествено състояние“ е израз на степента, в която подземен воден обект е засегнат от директно или индиректно черпене.

[...]

28) „Добро количествено състояние“ е състоянието, определено в таблица 2.1.2 от приложение V.

[...]“.

5 Член 3, параграфи 1 и 4 от същата директива гласи:

„1. Държавите членки определят индивидуални речни басейни в рамките на националните им територии, като за целите на настоящата директива ще ги определят като индивидуални райони на речни басейни. Малки речни басейни могат да се комбинират с по-големи такива или да се присъединяват към съседни малки басейни, за да формират индивидуален район на речен басейн, когато това е необходимо. На места, в които подземните води не следват точно определен речен басейн, те трябва да бъдат [определени и] причислени към най-близкия или най-подходящия район на речен басейн. Крайбрежните води се определят [и причисляват] към най-близкия или най-подходящия район или райони на речен басейн.

[...]

4. Държавите членки осигуряват координирането за целия район на речен басейн на изискванията на настоящата директива за постигане екологичните цели, установени съобразно член 4, и особено на програмите от мерки. [...]“.

6 Член 4 от Директива 2000/60 има следното съдържание:

„1. За постигане пълна ефективност на програмите от мерки, установени в плановете за управление на речните басейни:

а) за повърхностни води

- i) при спазване на параграфи 6 и 7 и без да се засяга параграф 8, държавите членки изпълняват необходимите мерки за предпазване състоянието на всички повърхностни водни обекти от влошаване;
- ii) всички водни обекти за повърхностни води бъдат опазвани, разширявани и възстановявани от държавите членки, при спазване на прилагането на подточка iii), за изкуствени и силно модифицирани водни обекти, с цел постигане доброто им състояние най-много до 15 години от датата на влизане в сила на настоящата директива, в съответствие с разпоредбите на приложение V, при спазване на удължаванията, определени в съответствие с параграф 4, и при прилагане на параграфи 5, 6 и 7, и без да се засяга параграф 8;

[...]

б) за подземни води

- i) държавите членки изпълняват необходимите мерки за опазване или ограничаване на замърсителите в подземните води, както и по отношение опазване състоянието на всички подземни водни обекти по параграфи 6 и 7 от влошаване, без да се засяга параграф 8 от настоящия член и съобразно прилагането на член 11, параграф 3, буква й);
- ii) държавите членки опазват, разширяват и възстановяват всички подземни водни обекти, като осигурят баланс между водочерпене и водосбор на подземни води, с цел постигане доброто им състояние най-късно до 15 години от датата на влизане в сила на настоящата директива, в съответствие с разпоредбите на приложение V, при спазване на удължаванията, определени в съответствие с параграф 4, и при прилагане на параграфи 5, 6 и 7, без да се засяга параграф 8 от настоящия член, и съобразно прилагането на член 11, параграф 3, буква й);

[...]

[...]

4. Сроковете, установени по параграф 1, могат да бъдат удължавани за целите на поэтапното постигане на целите за водни обекти, за които е доказано, че липсва по-нататъшно влошаване на състоянието, при условие че са спазени всички изброени по-долу условия:

- a) държавите членки установят, че всички необходими подобрения в състоянието на водните обекти не биха могли да бъдат разумно постигнати в сроковете по този параграф поради поне една от следните причини:
  - i) мащабът на необходимите подобрения може да бъде достигнат единствено [на етапи], превишаващи посочените [срокове], по технически причини;
  - ii) завършването на подобренията в срок би било непропорционално скъпо;
  - iii) естествените условия не позволяват подобренията в състоянието на водния обект да бъдат направени в срок.
- b) удължаването на сроковете, както и причините за това, са изрично посочени и обяснени в плана за управление на речния басейн по член 13;
- в) продължаването на сроковете трябва да се ограничи максимум до 2 актуализации на плана за управление на речния басейн, освен в случаите, когато естествените условия са такива, че целите не могат да бъдат постигнати в този период;
- г) в плана за управление на речния басейн са посочени: обобщение на мерките по член 11, за които се счита, че е необходимо да се приложат с цел прогресивното достигане на добро състояние в продължения срок, причините за всяко значимо забавяне в действието на тези мерки, както и очакваните срокове за прилагането им. Преглед на прилагането на мерките и резюме на всички допълнителни мерки трябва да бъдат включени в актуализациите на плана.

5. Държавите членки могат да се стремят към по-малко строги екологични цели от изискуемите по параграф 1 за определени водни обекти, когато те са до такава степен засегнати от човешката дейност по член 5, параграф 1, или естествените им условия са такива, че постигането на тези цели е технически невъзможно или непропорционално скъпо и са [изпълнени] всички условия, изброени по-долу:

- a) екологичните и социо-икономически нужди, обслужвани от човешките дейности, не могат да бъдат постигнати с други средства, които са значително по-добрата екологична възможност и не са необходими непропорционални разходи;
  - достигането на възможно най-добро екологично и химично състояние на повърхностните води, съобразно естествените условия, човешката дейност или замърсяване;
  - най-малките възможни промени в доброто състояние на подземните води, съобразно естествените условия, човешката дейност или замърсяване;
- в) в състоянието на засегнатия воден обект не се наблюдава по-нататъшно влошаване;

г) установяването на [по]-либерални екологични цели, както и причините за това, са изрично посочени в плана за управление на речния басейн, изискуем по член 13, и тези цели се преразглеждат на всеки 6 години.

6. Временното влошаване на състоянието на водните обекти няма да бъде нарушение на изискванията на настоящата директива, ако е в резултат на естествени причини или обстоятелства, свързани с непреодолима сила, които са изключителни или не са могли да бъдат [разумно предвидени], и особено силни наводнения и продължителни засушавания, или пък са в резултат на обстоятелства, предизвикани от [...] инциденти[, които не са могли да бъдат разумно предвидени,] и при положение, че са изпълнени всички следващи условия:

а) предприети са всички практически действия за предпазване от по-нататъшно влошаване състоянието на водния обект, така че да бъдат достигнати целите на настоящата директива за другите водни обекти, незасегнати от тези обстоятелства;

б) условията, съгласно които тези обстоятелства са изключителни или не са могли да бъдат [разумно] предвидени, да са декларирани, включително приемането на съответни индикатори, и записани в плана за управление на речния басейн;

в) мерките, които следва да се предприемат при такива извънредни обстоятелства, да са включени в програмите от мерки и да не противоречат на възстановяване качеството на водния обект след отминаване на тези обстоятелства;

г) ефектът от такива извънредни или непредвидими обстоятелства да се разглежда веднъж годишно и, съобразно причините по параграф 4, буква а), да се предприемат всички практически мерки за възстановяване на водния обект до състоянието му преди тези обстоятелства възможно най-скоро; и

д) обобщение на последствията от обстоятелствата и предприетите съобразно букви а) и г) мерки да се включат в следващото актуализиране на плана за управление на речния басейн.

7. Държавите членки не са в нарушение разпоредбите на настоящата директива, когато:

— невъзможността за достигане на добро състояние на подземния воден обект, доброто екологично състояние или, където е необходимо, добър екологичен потенциал, или за опазване повърхностния или подземен воден обект от влошаване на състоянието му, е в резултат на нови модификации на физическите характеристики на повърхностния или промени в нивото на подземния воден обект, или

— невъзможността за предпазване на отличното състояние на повърхностен воден обект от влошаване е в резултат от нови устойчиви човешки дейности по развитието

и всички следващи условия са спазени:

а) предприети са всички практически действия за намаляване отрицателния ефект върху състоянието на водния обект;

б) причините за тези модификации или промени в нивото са изрично посочени и обяснени в плана за управление на речния басейн по член 13, като целите се преразглеждат всеки 6 години;

в) причините за тези промени или модификации са от преимуществен обществен интерес и/или ползите за околната среда и обществото от постигане на целите по параграф 1 са по-незначими от ползите от новите модификации или промени в нивото за човешкото здраве, за поддържане на човешката безопасност или за устойчивото развитие; и

г) полезните цели, обслужвани от тези модификации или промени в нивото на водния обект, не могат по технически причини или непропорционалност на разходите да бъдат постигнати с други средства, които са [значително] по-добрата екологична възможност.

8. При прилагането на параграфи 3, 4, 5, 6 и 7, държавите членки осигуряват, че то не изключва постоянно или не е в противоречие с постигането на целите на настоящата директива за други водни обекти в рамките на същия район на речен басейн, както и съответствието с останалото екологично законодателство на Общността.

9. Трябва да се предприемат стъпки, гарантиращи при прилагането на новите разпоредби, включително параграфи 3, 4, 5, 6 и 7, поне такова ниво на опазване, каквото е осигурено от съществуващото законодателство на Общността.“

7 Член 5, параграф 1 от Директива 2000/60 предвижда:

„За всеки район на речен басейн или част от международен такъв, попадащ на нейна територия, всяка държава членка трябва да осигури:

- анализ на характеристиките му,
- преглед на въздействието на човешките дейности върху състоянието на повърхностните и подземни води, и
- икономически анализ на водоползването,

които да се извършат в съответствие с техническите спецификации, установени с приложения II и III и най-късно до 4 години от датата на влизане в сила на настоящата директива“.

8 Член 6, параграф 1 от посочената директива гласи:

„Държавите членки създават регистър или регистри на всички области в рамките на всеки район на речен басейн, определени като изискващи специално опазване съгласно специфичното законодателство на Общността за опазване на повърхностните и подземните им води или за консервиране на местообитанията и видовете им, зависещи директно от водите. Този регистър трябва да бъде завършен до 4 години от датата на влизане в сила на настоящата директива“.

9 Съгласно член 9, параграф 1, първа алинея от същата директива:

„Държавите членки се съобразяват с принципа за възвръщаемост на разходите за водни услуги, включително екологичните и суровинни разходи, като се вземе предвид икономическият анализ, проведен съгласно приложение III, и особено в съответствие с принципа „замърсителят плаща“.

10 Член 11, параграф 7 от Директива 2000/60 има следното съдържание:

„Програмите от мерки се установят най-късно 9 години след датата на влизане в сила на настоящата директива и всички мерки трябва да са в действие най-късно 12 години след тази дата“.

11 Член 13 от тази директива гласи:

„1. Държавите членки осигуряват разработването на планове за управление на речните басейни за всеки район на речен басейн [намиращ се изцяло] в рамките на нейната територия.

[...]

4. Плановете за управление на речни басейни съдържат информацията, описана в приложение VII.

5. Плановете за управление на речни басейни могат да бъдат допълвани от по-детайлизирани програми и планове за управление на подбасейни, сектори, определен проблем или тип води, третиращи определени аспекти на управлението на водите. Прилагането на тези мерки не освобождава държавите членки от техните задължения, произтичащи от останалите разпоредби на настоящата директива.

6. Плановете за управление на речни басейни трябва да бъдат публикувани най-късно 9 години след влизане в сила на настоящата директива.

7. Плановете за управление на речни басейни се преразглеждат и обновяват най-късно 15 години след датата на влизане в сила на настоящата директива и на всеки 6 години след това“.

12 Член 14 от посочената директива гласи:

„1. Държавите членки окуражават активното участие на всички заинтересовани страни в прилагането на настоящата директива, и особено в изработването, преразглеждането и актуализирането на плановете за управление на речни басейни. [За всеки район на речния басейн д]ържавите членки публикуват и предоставят за обсъждане и коментар от обществеността, включително потребителите:

- а) разписание и работна програма за изработването на плана, включително консултациите, които да се проведат, най-късно 3 години преди началото на периода, за който се разработва планът;
- б) [неокончателен] преглед на значими проблеми в областта на управление на водите, установени в съответния речен басейн, най-късно 2 години преди началото на периода, за който планът се разработва;
- в) проектни копия на плана за управление на речния басейн, най-късно 1 година преди периода, за който се изработва планът.

При поискване се осигурява достъп до работните документи и информация, използвани за разработването на плана за управление на речния басейн.

2. За целите на активното включване на обществеността и консултациите, държавите членки предоставят най-малко 6 месеца за писмени коментари по тези документи.

3. Параграфи 1 и 2 се отнасят еквивалентно и за актуализираните планове за управление на речни басейни“.

13 Член 15 от същата директива гласи:

„1. Държавите членки изпращат копия от плановете за управление на речни басейни и съответните им актуализации на Комисията и всяка друга заинтересована държава членка в тримесечен срок от публикуването им:

- а) за райони на речни басейни, попадащи изцяло на тяхна територия, всички планове за управление на речни басейни, покриващи националната им територия и публикувани съгласно член 13;

б) за международни райони на речни басейни, най-малко частта от плана за управление на речния басейн, покриваща територията на държавата членка.

2. Държавите членки предоставят обобщени доклади за:

- анализите, изискуеми по член 5 и
- програмите за мониторинг по член 8

разработени за целите на първия план за управление на речни басейни, в тримесечен срок от завършването им.

3. В тригодишен срок от публикуването на всеки план за управление на речен басейн или актуализацията по член 13, държавите членки предоставят междинен доклад за напредъка в прилагането на планираните програми от мерки“.

14 Съгласно член 24, параграф 1, първа алинея от Директива 2000/60 държавите членки следва да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с тази директива преди 22 декември 2003 г., и своевременно да информират Комисията за това.

Директива 85/337

15 Член 1 от Директива 85/337 има следното съдържание:

„1. Настоящата директива се прилага при оценка на въздействието върху околната среда на такива обществени и частни проекти, за които се предполага, че биха оказали значително въздействие върху околната среда.

2. За целите на настоящата директива:

„проект“ означава:

- извършването на строителни работи или изграждане на инсталации или схеми,
- друга намеса в естествената околна среда и ландшафта, включително добив на природни ресурси;

„възложител“ означава:

подател на молбата за издаване на разрешение за осъществяване на частен проект или обществен орган, който инициира проекта;

„разрешение за осъществяване“ означава:

решението на компетентния орган или власти, което дава право на възложителя да развива проекта.

„общественост“ означава:

едно или повече физически или юридически лица и, в съответствие с националното законодателство или практика, техните сдружения, организации или групи;

„заинтересованата общественост“ означава:

обществеността, която е засегната или може да бъде засегната, или се интересува от процедурите за вземане на решения в областта на околна среда, посочени в член 2, параграф 2; за целите на това определение неправителствените организации, които подкрепят опазването на околната среда и отговарят на всички изисквания съгласно националното право, се счита, че имат интерес.

[...]

5. Настоящата директива не се прилага за проекти, приети чрез отделен акт на националното законодателство, тъй като целите на настоящата директива, включително и предоставянето на информация, се постигат по законодателен път“.

16 Член 2, параграф 1 от посочената директива гласи:

„Държавите членки предприемат всички необходими мерки, за да гарантират, че преди даване на разрешението проектите, за които е възможно да оказват значително въздействие върху околната среда по силата, *inter alia*, на своето естество, размери и разположение, са поставени в зависимост от изискване на разрешение за осъществяване на проекти и оценка на техните въздействия. [...]“.

17 Член 5, параграф 3 от същата директива предвижда:

„Предоставената от възложителя информация по параграф 1 съдържа най-малко:

- описание на проекта с информация за местоположението на архитектурния проект, вида и размера на проекта,
- описание на предвидените мерки за избягване, намаляване и, ако е възможно, за възстановяване на значителните неблагоприятни ефекти,
- данните, които се изискват за определяне и оценка на вероятните основни ефекти на проекта върху околната среда,
- кратко описание на основните алтернативи, проучени от предприемача, и посочване на главните причини за неговия избор по отношение на въздействието на проекта върху околната среда;
- нетехническо описание на информацията, посочена в горните тирета“.

18 Съгласно член 6 от Директива 85/337:

„1. Държавите членки вземат необходимите мерки, за да гарантират, че органите, които имат отношение към проекта поради конкретните си задължения в областта на опазването на околната среда, имат възможност да изкажат своето мнение относно информацията, предоставена от предприемача, както и при поискване във връзка с разрешителното за изпълнение на проекта. За тази цел държавите членки посочват органите, които следва да бъдат консултирани по принцип или на базата на всеки отделен случай. Информацията, събрана съгласно член 5, се изпраща на тези органи. Държавите членки разработват подробни указания във връзка с осъществяването на консултациите.

2. Обществеността се информира, чрез публично оповестяване или други подходящи средства като електронните медии, където има такива, по следните въпроси на ранен етап от процедурите по вземане на решения [относно] околна[та] среда, посочени в член 2, параграф 2, и най-късно веднага след като информацията може разумно се предостави, за:

- а) молбата относно съгласието за развитие;
- б) факта, че проектът подлежи на процедура за оценка на въздействието върху околната среда и, когато е целесъобразно, факта, че се прилага член 7;
- в) подробности за компетентните органи, отговорни за вземането на решението; тези, от които може да бъде получена съответната информация; тези, на които могат да бъдат предоставяни коментари и въпроси, и подробности за графика за предаване на коментари и въпроси;
- г) същността на възможни решения или проекторешение, ако има такова;
- д) указване на наличността на информацията, събрана съгласно член 5;
- е) указване на времето и местата, където ще бъде предоставена съответната информация на обществеността, както и средствата, чрез които това ще бъде направено;
- ж) точните условия за участие на обществеността съгласно точка 5 от настоящия член.

3. Държавите членки гарантират, че в разумни срокове се предоставя на разположение на заинтересованата общественост:

- а) всяка информация, събрана съгласно член 5;
- б) в съответствие с националното законодателство, основните доклади и становища, издавани от компетентния орган или компетентните органи в момента, когато заинтересованата общественост е била информирана в съответствие с параграф 2 от настоящия член;
- в) в съответствие с разпоредбите на Директива 2003/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно обществения достъп до информация за околната среда [(ОВ L 41, стр. 26; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 9, стр. 200)], информация, различна от тази, посочена в параграф 2 от настоящия член, която е от значение за решението в съответствие с член 8, и която става достояние след като заинтересованата общественост е била информирана в съответствие с точка 2 от настоящия член.

[...]“.

19 Член 8 от посочената директива гласи:

„Резултатите от консултациите и информацията, събрана съгласно членове 5, 6 и 7, се вземат под внимание при процедурата за даване на разрешително за предприемаческа дейност“.

20 Член 9, параграф 1 от същата тази директива гласи следното:

„Когато е взето решение за предоставяне или отказ на съгласие за развитие, компетентният орган или органи следва да информират обществеността за това в съответствие със съответните процедури и следва да осигур[ят] достъп на обществеността до следната информация:

— съдържанието на решението и на всички свързани с него условия,

- след като са прегледани опасенията и мненията, изразени от заинтересованата общественост, главните причини и съображения, върху които се основава решението, включително информация за процеса на участие на обществеността,
- описание, където е необходимо, на основните мерки, за да се избегнат, намалят и — ако е възможно — премахнат главните отрицателни ефекти“.

Директива 2001/42

21 Член 2 от Директива 2001/42 предвижда:

За целите на настоящата директива:

- а) „планове и програми“ означава планове и програми, включително тези съфинансирани от Европейската общност, както и всяко тяхно изменение:
  - които подлежат на изготвяне и/или приемане от орган на национално, регионално или местно ниво, или които се изготвят от орган с оглед приемане посредством законодателна процедура от парламента или правителството, и
  - които се изискват от закони, подзакони или административни разпоредби,

[...]“.

22 Член 3, параграф 2 от посочената директива гласи:

„В съответствие с параграф 3 екологична оценка се извършва за всички планове и програми:

- а) които се изготвят за селското и горското стопанство, риболова, енергетиката, промишлеността, транспорта, управлението на отпадъците, [управлението на водите], далекосъобщенията, туризма, градско и териториално планиране или земеползване и които определят рамката за даването на съгласие за бъдещо развитие на проектите, изброени в приложения I и II към Директива 85/337/ЕИО, или
- б) които, с оглед вероятните последици върху местата, са били определени, че изискват оценка в съответствие с членове 6 или 7 от Директива 92/43/ЕИО“.

Директива 92/43

23 Съгласно съображение 3 от Директива 92/43 „основната цел на настоящата директива е да популяризира опазването на биологичното разнообразие, като се съобразява с икономическите, социалните, културните и регионалните изисквания, и настоящата директива допринася за общата цел на устойчивото развитие; [...] опазването на биологичното разнообразие може в определени случаи да изисква поддържането или дори насърчаването на определени човешки дейности“.

24 Член 2, параграф 3 от посочената директива гласи:

„Мерките, взети в изпълнение на настоящата директива, вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености“.

25 Член 3, параграф 1 от същата директива гласи следното:

„Изгражда се единна европейска екологична мрежа на специалните защитени зони, наречена „Натура 2000“. Тази мрежа, състояща се от територии, обхващащи естествените местообитания от приложение I, както и местообитанията на видовете от приложение II, дава възможност за запазването или където е подходящо, възстановяването на благоприятно състояние на запазване на тези типове естествени местообитания и местообитанията на видовете в техния естествен район на разпространение.

Мрежата „Натура 2000“ обхваща също така специални защитени зони [(наричани по-нататък „СЗЗ“)], класифицирани от държавите членки в изпълнение на Директива 79/409/ЕИО [на Съвета от 2 април 1979 година относно опазването на дивите птици (ОВ L 103, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 1, стр. 77)]“.

26 Член 4 от Директива 92/43 гласи:

„1. Въз основа на критериите, установени в приложение III (етап 1), и съответната научна информация всяка държава членка представя списък на териториите, като посочва намиращите се в тях типове естествени местообитания от приложение I и местни видове от приложение II, които обитават тези територии. [...]

В срок от 3 години след нотифицирането на настоящата директива този списък се изпраща на Комисията заедно с информация за отделните територии. Тази информация включва картографско представяне на територията, нейното обозначение, географско положение, големина, както и данните, произтичащи от критериите, посочени в приложение III (етап 1), и се представя във формат, установен от Комисията, съгласно процедурата, установена в член 21.

2. Въз основа на установените в приложение III (етап 2) критерии и в рамките на пет от посочените в член 1, буква в), iii) биогеографски региони, както и в цялата територия, посочена в член 2, параграф 1, Комисията в съгласие с държавите членки съставя от списъците на държавите членки проектосписък на териториите от значение за Общността [(наричани по-нататък „ТЗО“)], в който се идентифицират територии с един или повече типове приоритетни естествени местообитания или с един или повече природни видове.

[...]

Списъкът на териториите, избрани като [ТЗО], в който се идентифицират териториите с един или повече типове приоритетни естествени местообитания или с един или повече приоритетни видове, се приема от Комисията съгласно процедурата, установена в член 21.

3. Списъкът, посочен в параграф 2, се изготвя в срок шест години след публикуването на настоящата директива.

4. Ако дадена територия е приета като [ТЗО] съгласно процедурата на параграф 2, съответната държава членка я определя за специална защитена зона във възможно най-кратък срок, но не по-късно от шест години, като установява приоритетите според важността на тези територии за опазване или възстановяване в благоприятно конзервационно състояние на тип естествено местообитание от приложение I или на вид от приложение II и за кохерентността на мрежата „Натура 2000“ и в светлината на застрашеността на тези територии от увреждане или унищожаване.

5. След включване на дадена територия в списъка, посочен в параграф 2, трета алинея, тя [става предмет] на разпоредбите на член 6, параграфи 2, 3 и 4“.

27 Член 6, параграфи 2—4 от посочената директива предвижда:

„2. Държавите членки вземат подходящи мерки за предотвратяване в специалните защитени територии на влошаването на състоянието на естествените местообитания на видовете, както и обезпокояване на видовете, за които са определени териториите, доколкото това обезпокояване може да има значително въздействие с оглед на целите на настоящата директива.

3. Планове или проекти, които не са непосредствено свързани с управлението на територията или не са необходими за него, но които поотделно или във взаимодействие с други планове и проекти могат да окажат значително влияние, се подлагат на проверка, за да се оцени въздействието им върху територията от гледна точка на целите на съхраняването на тази територия. При съблюдаване на резултатите от изпитанието за въздействието върху територията и при спазване на разпоредбите на параграф 4 компетентните национални органи одобряват плана или проекта само след като установят, че той няма да има отрицателно влияние върху съответната територията и ако е подходящо, след като са получили мнението на обществеността.

4. Ако даден план или проект трябва да бъде осъществен въпреки негативната оценка на въздействието върху територията поради наложителни причини от по-важен обществен интерес, включително и такива от социален или икономически характер, и поради липсата на алтернативно решение, държавата членка предприема всички необходими компенсаторни мерки, за да осигури цялостната кохерентност на „Натура 2000“. Държавата членка информира Комисията за приетите от нея компенсаторни мерки.

Ако в съответната област има приоритетен природен тип местообитание и/или приоритетен вид, единствените съображения, които могат да бъдат посочени, са свързаните със здравето на човека или обществената безопасност, с благоприятни въздействия върху околната среда от първостепенно значение или други наложителни причини от приоритетен обществен интерес съгласно становището на Комисията“.

28 Член 7 от същата директива гласи следното:

„Задълженията съгласно член 6, параграфи 2, 3 и 4 от настоящата директива заменят задълженията, произтичащи от член 4, параграф 4, първо изречение от Директива 79/409/ЕИО, по отношение на областите, класифицирани съгласно член 4, параграф 1 или признати за такива съгласно член 4, параграф 2 от нея, от датата на влизане в сила на настоящата директива или от датата на класифициране или признаване от страна на държава членка съгласно Директива 79/409ЕИО, в случай че последната дата е по-късна“.

Директива 79/409

29 Член 4, параграфи 1 и 2 от Директива 79/409 гласи:

„1. Видовете, посочени в приложение I, са предмет на специални мерки по съхраняването на техните местообитания, за да се осигури тяхното оцеляване и размножаване в района на разпространението им.

[...]

Държавите членки подробно класифицират по-специално най-подходящите по брой и размери територии като [С33] за запазването на тези видове, като взимат предвид изискванията за тяхната защита в географските територии и акватории, за които се прилага настоящата директива.

2. Държавите членки предприемат подобни мерки за редовно срещащите се мигриращи видове, които не са посочени в приложение I, като се съобразяват с необходимостта от защитата им в териториите и акваториите, за които е в сила настоящата директива, по отношение на техните райони на размножаване, линеене, зимуване и почивка по време на техните миграционни маршрути. За тази цел държавите членки обръщат особено внимание на защитата на влажните зони и особено на влажните зони от международно значение“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

- 30 Спорът по главното производство се отнася до проект за частично отклоняване на горното течение на река Ахелой към Тесалия (наричан по-нататък „разглежданият в делото по главното производство проект“). Този мащабен проект, насочен към задоволяване на нуждите не само от напояване и производство на електроенергия в област Тесалия, но и от водоснабдяване на селища от нея, е предмет на дълъг спор. Екологични организации, международни неправителствени организации и засегнати териториални образувания са подали жалби за отмяна на министерските постановления, с които се одобряват последователните редакции на този проект.
- 31 Свързаните с околната среда параметри на някои отделни технически дейности, включени в рамките на посочения проект, първоначално са били одобрени с две решения на компетентните министри, от 9 октомври 1991 г. и 21 април 1992 г., и са се отнасяли до тунел от 18,5 километра, насочващ водите на река Ахелой към Тесалия, както и до бентове и язовири, заедно със строителните работи във връзка с проекта.
- 32 Тези две министерски решения са отменени съответно с решения № 2759/1994 и № 2760/1994 на Συμβούλιο τής Επικράτειας (Държавен съвет на Гърция), тъй като не са се основавали на пълно проучване на въздействието на разглеждания в делото по главното производство проект върху околната среда. Тази юрисдикция приема, че отклоняването на част от водите на река Ахелой към Тесалийската равнина съставлява сложен технически проект с голям обхват, чието общо въздействие върху околната среда в съответните зони не се ограничава до сбора от последиците с изцяло местен характер на всички строителни дейности, взети поотделно. Следователно за измерване и преценка на последиците от този проект не е било достатъчно да се посочат въздействията върху околната среда на всяка от строителните дейности, взети поотделно, а обратното — било е необходимо да се осъществи цялостно проучване, в което да се вземат предвид и преценят заедно, чрез подходящ научен метод, отделните последици и по-нататъшното въздействие на посочения проект върху околната среда.
- 33 Вследствие на тези съдебни решения е проведено единно проучване относно всички дейности, които следва да бъдат осъществени в рамките на разглеждания в делото по главното производство проект. Така с общо решение от 15 декември 1995 г. компетентните министри одобряват свързаните с околната среда параметри относно частичното отклоняване към Тесалия на горното течение на река Ахелой, както и изграждането и пускането в действие на свързаните с тази операция съоръжения, сред които се включват по-специално водоелектрически централи. Освен това с друго министерско решение максималният обем вода, който може да бъде отклонен, е намален от 1 100 на 600 милиона m³ годишно.
- 34 Тези решения са предмет на нова жалба за отмяна, която е уважена с Решение № 3478/2000 на Συμβούλιο τής Επικράτειας. Последният постановява, че с оглед на констатациите и изводите в изследването на въздействията върху околната среда (наричано по-нататък „ИВОС“) било видно, че то съдържа задълбочено и мотивирано съпоставяне на въздействието на тези строителни дейности с нуждите, които те е следвало да задоволят, и по-специално с поддържането и увеличаването на продуктивността на Тесалийската равнина. Тази юрисдикция обаче постановява и че в посоченото изследване не се предвижда каквото и да било

алтернативно разрешение, което да позволи да се избегне унищожаването на по-голямата част от важните паметници в разглеждания регион. По тази причина посочените решения са отменени изцяло.

- 35 След постановяване на това решение на Symvoulio tis Epikrateias Министерството на околната среда и благоустройството решава да осъществи „допълнително изследване на въздействията на частичното отклоняване към Тесалия на водите на река Ахелой върху околната среда“. От това изследване, осъществено през 2002 г., е видно, че неговата цел е била по-специално да проучи проектите, съставляващи цялостна алтернатива на разглежданото отклоняване, да предостави нови, станали известни междувременно данни за околната среда на засегнатите от дейността зони и да уточни въздействието върху околната среда и мерките за възстановяване с оглед на осъществените специализирани технически проучвания относно посочените области след приключване на изследването за влиянието върху околната среда, реализирано през 1995 г. Посоченото допълнително изследване е одобрено с решение на министъра на културата от 13 март 2003 г.
- 36 Впоследствие, на 19 март 2003 г., компетентните министри приемат съвместно решение, с което са одобрени свързаните с околната среда параметри, приложими към изграждането и пускането в действие на съоръженията за частично отклоняване на горното течение на река Ахелой към Тесалия.
- 37 Тези решения са отменени с решение №1688/2005 на Symvoulio tis Epikrateias. В посоченото решение тази юрисдикция е постановила, че с оглед на действащите тогава разпоредби на Закон 1739/1987 (ФЕК А' 201/20.11.1987) и в светлината както на Директива 2000/60, така и на принципа на устойчиво управление на водите, изграждането на съоръжения за използване на водните ресурси се разрешава единствено ако тези съоръжения се включват в програма за устойчиво развитие на посочените ресурси. При все това съоръженията, свързани с разглеждания по делото по главното производство проект, никога не са били включени в подобна програма, каквато впрочем никога не е била осъществявана. Вследствие на посоченото решение за отмяна, с решение № 1186/2006 Symvoulio tis Epikrateias отменя и едно решение от 18 март 2005 г., с което министърът на околната среда е одобрил възлагането на обществената поръчка за „приключване на изграждането на язовира на Сикия“.
- 38 На 2 август 2006 г. е приет Закон 3481/2006 (ФЕК А' 162/2.8.2006), като членове 9 и 13 от този закон, касаещи одобряването на разглеждания в делото по главното производство проект, са предоставени на гръцкия парламент под формата на изменение на 6 юли 2006 г. Член 9 от разглеждания закон е предвиждал, че до приемането на националната програма за управление и опазване на водните ресурси на страната и на регионални планове за управление е било възможно да се одобрят плановете за управление на водите на специфични речни басейни и да се прехвърли вода към други басейни, като проектите, свързани с подобни планове, следва да бъдат одобрени със закон, щом става въпрос за широкомащабен проект или за такъв с национално значение. Съгласно член 13 от посочения закон строителните дейности по проекта се квалифицират като широкомащабни и такива с национално значение и се одобряват планът за управление на речните басейни на реките Ахелой и Пеней и свързаните с околната среда спецификации, приложими към изграждането и пускането в действие на съоръженията във връзка с този проект.
- 39 Член 13, параграф 4 от Закон 3481/2006 е предвиждал, че съгласно плана за управление и свързаните с околната среда параметри, установени в параграф 3 от същия член, е възможно да бъдат пуснати в действие или да бъде завършено строителството на публични съоръжения и съоръжения на дружество Dimosia Epicheirisi Ilektrismou (DEI) във връзка с отклоняването на горното течение на река Ахелой към Тесалия или с производството на електроенергия, които са били предмет на обществена поръчка и са изградени или са в процес на изграждане. Въз

основа на тази разпоредба дружеството изпълнител получава нареждане да продължи строителните дейности, които е спряло вследствие на решението, с което се отменя възлагането на обществената поръчка.

40 Жалбоподателите по главното производство искат пълна отмяна на разглеждания в делото по главното производство проект. Жалбите са подадени срещу член 13 от Закон 3481/2006 и срещу издадените във връзка с него административни актове. *Symvoulio tis Epikrateias* посочва, че както актовете за одобрение на свързаните с околната среда параметри, така и актовете, по силата на които съоръженията във връзка с проекта е следвало да бъдат изградени, вече са отменени с решения на тази юрисдикция преди влизане в сила на Закон 3481/2006. Поради това според запитващата юрисдикция е налице опит те да бъдат приети отново посредством горепосочения план за управление, който е приет на основание член 9 от този закон. Основният въпрос, който повдига делото по главното производство, бил този относно съвместимостта на разпоредбите на членове 9 и 13 от посочения закон с правото на Съюза.

41 В този контекст *Symvoulio tis Epikrateias* решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Член 13, параграф 6 от Директива 2000/60/ЕО [...] установява ли само краен срок (22 декември 2009 г.) за съставянето на планове за управление на водните ресурси, или определя специален срок (който изтича на посочената дата) за транспониране на релевантните разпоредби на членове 3, 4, 5, 6, 9, 13 и 15 от посочената директива?

2) Ако Съдът постанови, че горепосочената разпоредба от [тази] директива[...] установява само краен срок (22 декември 2009 г.) за съставянето на планове за управление на водните ресурси:

национална разпоредба, която позволява прехвърлянето на вода от един речен басейн към друг, без предварително да са съставени планове за управление на районите на речните басейни, в които се намират посочените речни басейни, в съответствие ли е с членове 2, 3, 4, 5, 6, 9, 13 и 15 от Директива 2000/60/ЕО, като се има предвид по-специално че съгласно член 2, параграф 15 от тази директива основната единица за целите на управлението на речен басейн е районът на речния басейн, към който той принадлежи?

3) При утвърдителен отговор:

Разрешено ли е по смисъла на членове 2, 3, 5, 6, 9, 13 и 15 от Директива 2000/60/ЕО прехвърлянето на вода от един район на речен басейн към друг съседен район на речен басейн? При утвърдителен отговор на този въпрос, трябва ли целта на такова прехвърляне да бъде единствено посрещане на нуждите от снабдяване с питейна вода, или е възможно това прехвърляне да служи и за напоителни нужди и производство на енергия? Във всеки случай необходимо ли е по смисъла на посочените разпоредби на [тази] директива[...] администрацията да е взела мотивирано решение и въз основа на необходимото научно изследване, че получаващият район на речен басейн не може със своите собствени водни ресурси да посрещне нуждите си от питейна вода, напояване и т.н.?

4) Ако Съдът отговори на първия въпрос, че член 13, параграф 6 от Директива 2000/60/ЕО не установява само краен срок (22 декември 2009 г.) за съставянето на планове за управление на водните ресурси, а обратното — установява специален срок за транспониране на релевантните разпоредби на членове 3, 4, 5, 6, 9, 13 и 15 от тази директива:

национална разпоредба, приета в рамките на посочения по-горе специален срок и позволяваща прехвърлянето на вода от един речен басейн към друг, без предварително да са съставени плановете за управление на районите на речните басейни, в които се намират

посочените речни басейни, застрашава ли непременно полезното действие на тази директива, или за да се прецени дали полезното действие на директивата, е застрашено трябва да се вземат предвид критерии като мащаба на предвидената намеса или целите на прехвърлянето на водата?

- 5) Съвместима ли е с членове 13, 14 и 15 от Директива [2000/60], свързани с процедурите за информиране, консултиране и участие на обществеността, законодателна разпоредба, приета от национален парламент, с която се одобряват плановете за управление на речни басейни, независимо че релевантните национални разпоредби не предвиждат етап на консултиране на обществеността в хода на процедурата пред националния парламент и от преписката не е видно, че е била спазена предвидената от [посочената] директива[...] процедура по консултиране пред административните органи?
- 6) По смисъла на Директива 85/337/ЕИО [...] отговаря ли ИВОС на изискванията на членове 1, 2, 5, 6, 8 и 9 от [тази] директива в областта информирането и участието на обществеността, когато това ИВОС е свързано с изграждането на язовири и прехвърлянето на вода и е представено за одобрение от националния парламент след отмяната по съдебен ред на акта, с който вече е било одобрено и относно който е била спазена процедурата по публикуване, без да се провежда отново такава процедура?
- 7) Попада ли в приложното поле на Директива 2001/42/ЕО [...] проект за отклоняване на река, когато този проект:
- а) се отнася до изграждането на язовири и прехвърлянето на вода от райони на речни басейни на западна континентална Гърция към този на Тесалия,
  - б) попада в приложното поле на Директива 2000/60/ЕО,
  - в) включва дейности, попадащи в приложното поле на Директива 85/337/ЕИО,
  - г) може да има екологични последици върху територии, обхванати от Директива 92/43/ЕИО [...]?
- 8) При утвърдителен отговор:
- с оглед на прилагането на член 13, параграф 1 от Директива 2001/42/ЕО могат ли актове относно спорния проект, които са били отменени по съдебен ред с обратен действие, да се разглеждат като формални подготвителни актове, приети преди 21 юли 2004 г., така че не е налице задължение за подготвяне на стратегическа екологична оценка?
- 9) При отрицателен отговор:
- с оглед на прилагането на член 11, параграф 2 от Директива 2001/42/ЕО, ако даден проект попада едновременно в приложното поле на тази директива и в приложните полета на Директиви 2000/60/ЕО и 85/337/ЕИО, които изискват и да бъдат взети предвид екологичните последици от проекта, с оглед спазването на изискванията на Директива 2001/42/ЕО достатъчни ли са оценките, изготвени на основание на разпоредбите на Директиви 2000/60/ЕО и 85/337/ЕИО, или трябва да се изготви отделна стратегическа екологична оценка?
- 10) С оглед на прилагането на членове 3, 4 и 6 от Директива 92/43/ЕИО [...] териториите, посочени в националните регистри на [...] ТЗО и включени в крайна сметка в общностния регистър на ТЗО, ползват ли се от защитата, предоставена от Директива 92/43/ЕИО, преди публикуването на Решение 2006/613/ЕО на Комисията от 19 юли 2006 г. за приемане

[съгласно Директива 92/43] на списък на местообитанията със значение за Общността в средиземноморския биогеографски район [(ОВ L 259, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 17, стр. 21)]?

- 11) С оглед на прилагането на членове 3, 4 и 6 от Директива 92/43/ЕИО компетентните национални органи могат ли да дадат разрешение за осъществяването на проект за отклоняване на води, който не е пряко свързан или необходим за опазването на специална защитена зона, ако във всички оценки, включени в преписката относно проекта, се констатира пълна липса на информация или на надеждни и актуализирани данни относно птичата фауна в тази зона?
- 12) С оглед на прилагането на членове 3, 4 и 6 от Директива 92/43/ЕИО могат ли причини, изтъкнати във връзка с проект за отклоняване на води и свързани основно с напояването и на второ място със снабдяването с питейна вода, да представляват императивни съображения от обществен интерес, които се изискват съгласно [тази] директива[...], за да бъде разрешено осъществяването на проекта, независимо от техните отрицателни последици за защитените от Директивата зони?
- 13) При утвърдителен отговор:

С цел да се определи кои компенсаторни мерки са достатъчни, за да се гарантира, че е защитена кохерентността на цялата територия на мрежата „Натура 2000“, когато е засегната от проект за отклоняване на води, с оглед на прилагането на членове 3, 4 и 6 от Директива 92/43/ЕИО трябва ли да се вземат предвид критерии като обхвата на това отклоняване и мащаба на дейностите, които включва то?

- 14) С оглед на прилагането на членове 3, 4 и 6 от Директива 92/43/ЕИО, тълкувани в светлината на установения в член 6 ЕО принцип на устойчиво развитие, могат ли компетентните национални органи да разрешат осъществяването на проект за отклоняване на води на територия, включена в „Натура 2000“, който не е пряко свързан или необходим за запазването на кохерентността на тази територия, когато от [ИВОС] на посочения проект следва, че той ще доведе до превръщане на една естествена речна екосистема в изкуствена речна и езерна екосистема?“.

По преюдициалните въпроси

По първия въпрос

- 42) С първия си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 13, параграф 6 от Директива 2000/60 определя единствено срок за изработване на плановете за управление на речни басейни или установява и специален срок за транспониране за някои разпоредби на членове 3—6, 9, 13 и 15 от тази директива.
- 43) По силата на член 24, параграф 1, първа алинея от Директива 2000/60 държавите членки е следвало да въведат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими за да се съобразят с тази директива преди 22 декември 2003 г.
- 44) Обстоятелството, че съгласно член 13, параграф 6 от Директива 2000/60 плановете за управление на речни басейни трябва да бъдат публикувани най-късно 9 години след нейното влизане в сила, т.е. до 22 декември 2009 г., не може да постави под въпрос предвидения в член 24, параграф 1 от тази директива краен срок за транспониране на последната.

- 45 В действителност член 13, параграф 6 от Директива 2000/60 не се отнася до срока на нейното транспониране, а само определя краен срок за прилагането на някоя от мерките, които държавите членки трябва да приемат съгласно тази директива след нейното транспониране.
- 46 Всъщност Съдът вече се е произнесъл, че изключвайки от действащата през септември 2004 г. национална правна уредба дефинициите на съдържащите се в член 2 от Директива 2000/60 понятия и сроковете, в които трябва да бъдат спазени качествените стандарти за водата съгласно членове 4, 5, 6 и 8 от същата директива, не са били изпълнени с изискуемата задължителна сила задълженията, произтичащи от посочения член 2, разглеждан във връзка с последните посочени разпоредби (вж. в този смисъл Решение от 30 ноември 2006 г. по дело Комисия/Люксембург, C-32/05, Recueil, стр. I-11323, точки 16, 17 и 65).
- 47 Предвид предходните съображения на първия въпрос следва да се отговори, че член 13, параграф 6 и член 24, параграф 1 от Директива 2000/60 трябва да се тълкуват в смисъл, че определят съответно 22 декември 2009 г. за дата, на която изтича предвиденият за държавите членки срок за публикуване на плановете за управление на речните басейни, и 22 декември 2003 г. за дата, на която изтича крайният срок, с който разполагат държавите членки за транспониране на тази директива, и по-специално на членове 3—6, 9, 13 и 15 от нея.

По втория, третия и четвъртия въпрос

- 48 С втория, третия и четвъртия въпрос, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция иска да установи, на първо място, дали Директива 2000/60 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална разпоредба, която разрешава преди 22 декември 2009 г. пренасянето на вода от един речен басейн към друг или от един район на речния басейн към друг, когато плановете за управление на съответните речни басейни все още не са одобрени от компетентните национални органи. По-нататък, в случай на отрицателен отговор, тази юрисдикция иска да установи дали целта на подобно прехвърляне следва да бъде единствено снабдяването с питейна вода, или може да бъде и напояване или производство на електроенергия. На последно място, посочената юрисдикция иска да установи дали съвместимостта на подобно прехвърляне с тази директива е поставена в зависимост от обстоятелството, че речният басейн или получаващият район на речен басейн не може със своите собствени водни ресурси да посрещне нуждите си от снабдяване с питейна вода, производство на електроенергия или напояване.
- 49 В това отношение трябва да се напомни, от една страна, както посочва генералният адвокат в точки 66 и 67 от заключението си, че разглежданият в делото по главното производство проект, доколкото се отнася до прехвърлянето на вода от един речен басейн към друг или от един район на речния басейн към друг, може да бъде несъвместим с екологичните цели съгласно член 4, параграф 1 от Директива 2000/60.
- 50 От друга страна, следва да се напомни, че разглежданият в делото по главното производство проект е приет от гръцкия законодател на 2 август 2006 г.
- 51 Що се отнася до въпроса дали към момента на приемането посочения проект тази държава членка вече е била длъжна да спазва екологичните цели съгласно член 4, параграф 1 от Директива 2000/60, е от значение да се посочи, че съгласно тази разпоредба във връзка с повърхностните и подземните води държавите членки приемат релевантните мерки за опазване, като привеждат в действие програмите от мерки, предвидени в плановете за управление на речните басейни.

- 52 Член 4, параграф 1 от Директива 2000/60 установява връзка между релевантните мерки за опазване, които държавите членки са длъжни да приемат по силата на посочената разпоредба, и предварителното наличие на план за управление за разглеждания район на речния басейн.
- 53 Следователно Директива 2000/60 не забранява а priori прехвърлянето на вода от един речен басейн към друг или от един район на речния басейн към друг преди публикуването на плановете за управление на съответните райони на речни басейни, което съгласно член 13, параграф 6 от посочената директива трябва да бъде направено най-късно на 22 декември 2009 г.
- 54 Безспорно е обаче, че към момента на приемането на разглеждания в делото по главното производство проект плановете за управление на райони на речни басейни във връзка с речните басейни, за които се отнася посоченият проект, не са съществували (вж. Решение от 19 април 2012 г. по дело Комисия/Гърция, C-297/11, точка 17).
- 55 Така към датата, на която е приет разглежданият в делото по главното производство проект, Република Гърция не е била длъжна да състави планове за управление на речните басейни, за които се отнася той. Всъщност, макар да е изтекъл срокът за транспониране на Директива 2000/60, определен в член 24, параграф 1, първа алинея от нея, предвиденият в член 13, параграф 6 от същата тази директива срок за публикуване на плановете за управление на речни басейни още не е бил изтекъл.
- 56 Следователно разглежданият в делото по главното производство проект, приет от гръцкия законодател на 2 август 2006 г., без предварително да са били изготвени плановете за управление на районите на речни басейни във връзка с речните басейни, за които се отнася този проект, не е попадал в приложното поле на член 4 от Директива 2000/60.
- 57 Следва обаче да се напомни, че съгласно постоянната практика на Съда в срока за транспониране на директива държавите членки, адресати на същата, следва да се въздържат от приемане на разпоредби, които могат да застрашат сериозно постигането на предписания от нея резултат. Такова задължение за въздържане от определени действия, което е възложено на всички национални органи, следва да се разбира в смисъл, че се отнася до предприемането на всякакви мерки от общ или специфичен характер, които са в състояние да причинят подобен ефект на застрашаване (вж. Решение от 18 декември 1997 г. по дело Inter-Environnement Wallonie, C-129/96, Recueil, стр. I-7411, точка 45, както и Решение от 26 май 2011 г. по дело Stichting Natuur en Milieu и др., C-165/09-C-167/09, Сборник, стр. I-4599, точка 78 и цитираната съдебна практика).
- 58 Това задължение за въздържане от определени действия се възлага на държавите членки съгласно член 10, втора алинея ЕО във връзка с член 249, трета алинея ЕО и през преходния период, в който тези държави могат да продължат да прилагат националните си системи, макар да не са съобразени с разпоредбите на разглежданата директива (вж. в този смисъл Решение по дело Stichting Natuur en Milieu и др., посочено по-горе, точка 79 и цитираната съдебна практика).
- 59 Това се отнася и до хипотезата, при която директива като Директива 2000/60 установява преходен период, през който държавите членки не са длъжни да приемат всички предвидени от нея мерки.
- 60 Така дори преди 22 декември 2009 г. — датата на изтичане на предвидения по силата на член 13, параграф 6 от Директива 2000/60 срок за публикуване от държавите членки на плановете за управление на речните басейни — държавите членки е следвало да се въздържат от приемане на разпоредби, които могат да застрашат сериозно постигането на предписания в член 4 от тази директива резултат.

- 61 По-специално, що се отнася до посочените в член 4 от Директива 2000/60 екологични цели, следва да се подчертае, че по силата на параграф 1, буква а), подточка ii) от този член „всички водни обекти за повърхностни води [следва да] бъдат опазвани, разширявани и възстановявани от държавите членки [...] с цел постигане доброто им състояние най-много до 15 години от датата на влизане в сила на настоящата директива, в съответствие с разпоредбите на приложение V, при спазване на удължаванията, определени в съответствие с параграф 4, и при прилагане на параграфи 5, 6 и 7, и без да се засяга параграф 8 [...]“.
- 62 Освен при определени условия постигането на подобна цел не може да бъде застрашено от национална мярка, дори когато тази мярка е приета преди 22 декември 2009 г.
- 63 Тъй като в представената на Съда преписка липсва какъвто и да е елемент, попадащ в приложното поле на хипотезите, предвидени в член 4, параграфи 4—6 от Директива 2000/60, от значение е да се посочи, че съгласно член 4, параграф 7 от тази директива:

„Държавите членки не са в нарушение [на] разпоредбите на настоящата директива, когато:

- невъзможността за достигане на добро състояние на подземния воден обект, доброто екологично състояние [...] или за опазване повърхностния или подземен воден обект от влошаване на състоянието му, е в резултат на нови модификации на физическите характеристики на повърхностния или промени в нивото на подземния воден обект, или
- невъзможността за предпазване на отличното състояние на повърхностен воден обект от влошаване е в резултат от нови устойчиви човешки дейности по развитието

и всички следващи условия са спазени:

- а) предприети са всички практически действия за намаляване отрицателния ефект върху състоянието на водния обект;
  - б) причините за тези модификации или промени в нивото са изрично посочени и обяснени в плана за управление на речния басейн по член 13, като целите се преразглеждат всеки 6 години;
  - в) [...] тези промени или модификации са от преимуществен обществен интерес и/или ползите за околната среда и обществото от постигане на целите по параграф 1 са по-незначими от ползите от новите модификации или промени в нивото за човешкото здраве, за поддържане на човешката безопасност или за устойчивото развитие и
  - г) полезните цели, обслужвани от тези модификации или промени в нивото на водния обект, не могат по технически причини или непропорционалност на разходите да бъдат постигнати с други средства, които са [значително] по-добрата екологична възможност“.
- 64 Макар да е вярно — както беше прието за установено в точка 56 от настоящото решение — че сам по себе си посоченият параграф 7 не се прилага към проект за строителни дейности, приет на 2 август 2006 г., без предварително да са изготвени плановете за управление на районите на речните басейни във връзка с речните басейни, за които се отнася проектът, последният не следва да отговаря на по-строги условия от тези, на които би бил предмет, ако беше приет, след като член 4 от Директива 2000/60 е започнал да се прилага спрямо него.
- 65 Що се отнася до подобен проект, критериите и условията, предвидени в член 4, параграф 7 от Директива 2000/60, могат по същество да се приложат по аналогия и евентуално, *mutatis mutandis*, в качеството им на максимални ограничения на проекта.

- 66 Както обаче е посочено в съображение 15 от разглежданата директива водоснабдяването е услуга от общ интерес. Що се отнася до производството на електроенергия и напояването, съгласно член 4, параграф 3, буква а), подточка iii) от същата директива те принципно също обслужват общ интерес.
- 67 Следователно осъществяването на проект като разглеждания в главното производство, който не попада в приложното поле на член 4 от Директива 2000/60 и е можел да има отрицателни последици за водите като посочените в параграф 7 от този член, е можело да бъде разрешено, ако поне:
- са предприети са всички практически действия за намаляване на отрицателното въздействие на проекта върху състоянието на водния обект,
  - основанията, поради които този проект е трябвало да бъде осъществен, са били изрично посочени и обяснени,
  - този проект е обслужвал обществен интерес, който може да се състои по-специално във водоснабдяване, производство на електроенергия или напояване и/или ако ползите за околната среда и обществото от постигане на целите по параграф 1 от посочения член са по-незначими от ползите за човешкото здраве, за поддържане на човешката безопасност или за устойчивото развитие и
  - накрая, полезните цели, обслужвани от този проект, не са можели по технически причини или поради непропорционалност на разходите, да бъдат постигнати с други средства, които са значително по-добрата екологична възможност.
- 68 Макар несъмнено от гледна точка на Директива 2000/60 фактът, че речният басейн или районът на речния басейн не може посредством собствените си водните ресурси да задоволи нуждите си от питейна вода, производство на електроенергия или напояване, да може да обоснове прехвърляне на вода като предвиденото съгласно разглеждания в делото по главното производство проект, не е видно, че такова прехвърляне може да бъде обосновано единствено поради подобна невъзможност. Всъщност, дори такава невъзможност да не беше налице, не може да се изключи възможността това прехвърляне на вода да отговаря на посочените в предходната точка условия, и по-специално, от една страна, на условието да е от обществен интерес и/или ползите за околната среда и обществото от постигане на целите по член 4, параграф 1 от тази директива са по-незначими от ползите за човешкото здраве, за поддържане на човешката безопасност или за устойчивото развитие, които произтичат от прехвърлянето на вода, а от друга страна, на условието преследваните от посоченото прехвърляне благоприятни цели да не могат по технически причини или поради непропорционалност на разходите да бъдат достигнати по разумен начин с други средства, които са значително по-добри като екологична възможност.
- 69 С оглед на гореизложените съображения на втория, третия и четвъртия въпрос следва да се отговори, че Директива 2000/60 трябва да се тълкува в смисъл, че:
- принципно допуска национална разпоредба, която разрешава преди 22 декември 2009 г. пренасянето на вода от речен басейн към друг или от район на речен басейн към друг, когато плановете за управление на разглежданите речни басейни още не са били приети от компетентните национални органи,
  - подобно прехвърляне не трябва да застрашава сериозно постигането на предвидените от тази директива цели,

- доколкото обаче може да има отрицателни последици за водите, каквито последици са посочени в член 4, параграф 7 от същата директива, това прехвърляне може да бъде разрешено, ако са изпълнени поне условията, посочени в точки а)–г) от същата разпоредба, и
- невъзможността речният басейн или получаващият район на речен басейн да посрещнат със своите собствени водни ресурси нуждите си от питейна вода, производство на електроенергия или напояване, не е задължително условие за съвместимостта на подобно прехвърляне на вода с разглежданата директива, щом като посочените по-горе условия са изпълнени.

По петия въпрос

- 70 С петия си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали членове 13–15 от Директива 2000/60 трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат одобряването от национален парламент на планове за управление на речни басейни като разглежданията по главното производство, без да е проведено производство по информиране, консултиране или участие на обществеността.
- 71 Следва да се посочи, че тъй като в членове 13 и 15 от Директива 2000/60 не е предвидено каквото и да било задължение, свързано с информирането, консултирането или участието на обществеността при изработването на планове за управление на речни басейни, този въпрос следва да бъде разгледан в светлината единствено на член 14 от тази директива, който установява подобни задължения.
- 72 В това отношение е от значение да се напомни, че съгласно член 14, параграф 1 от Директива 2000/60 „[Д]ържавите членки окуражават активното участие на всички заинтересовани страни в прилагането на настоящата директива, и особено в изработването, преразглеждането и актуализирането на плановете за управление на речни басейни. [За всеки район на речния басейн д]ържавите членки публикуват и предоставят за обсъждане и коментар от обществеността, включително потребителите [...] проектни копия на плана за управление на речния басейн, най-късно 1 година преди периода, за който се изработва планът“.
- 73 Освен това следва да се посочи, че в точка 17 от Решение по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, Съдът е приел за установено, че Република Гърция не е изпълнила задълженията си по член 13, параграфи 1–3 и 6 и член 15, параграф 1 от Директива 2000/60, доколкото към 22 декември 2009 г. не е изготвила плановете за управление на речните басейни както за районите на речните басейни, разположени изцяло на нейната национална територия, така и за международните райони на речни басейни. В рамките на разглеждания иск за установяване на неизпълнение на задължения Република Гърция не е посочила, че към тази дата е изготвила план за управление на речните басейни по смисъла на същата директива. По-специално тя не е посочила разглеждания по главното производство закон.
- 74 Така плановете за управление на речните басейни, каквито са плановете, разглеждани в главното производство, приети на 2 август 2006 г., не могат да се считат за планове за управление, попадащи в приложното поле на членове 13–15 от Директива 2000/60. Следователно задължението, което произтича от член 14, параграф 1 от нея, не се прилага към тях.
- 75 Поради това на петия въпрос следва да се отговори, че одобряването от национален парламент на планове за управление на речни басейни, каквито са плановете, разглеждани по главното производство, без провеждане на производство по информиране, консултиране или участие на обществеността, не попада в приложното поле на член 14 от Директива 2000/60, и по-специално на параграф 1 от него.

По шестия въпрос

- 76 С шестия си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали Директива 85/337 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска закон като приетия от гръцкия парламент на 2 август 2006 г. Закон 3481/2006, с който се одобрява проект за частично отклоняване на река, какъвто е разглежданият в главното производство, на базата на ИВОС на този проект, послужило за основание на административно решение, прието след провеждане на процедура в съответствие с предвидените от тази директива задължения за информиране и участие на обществеността, и то независимо че това решение е отменено по съдебен ред.
- 77 Следва да се напомни, че съгласно член 1, параграф 5 от Директива 85/337 тя „не се прилага за проекти, приети чрез отделен акт на националното законодателство, тъй като целите на настоящата директива, включително и предоставянето на информация, се постигат по законодателен път“.
- 78 От тази разпоредба следва, че когато целите на Директива 85/337, включително предоставянето на информация, се постигат по законодателен път, тази директива не се прилага за съответния проект (вж. Решение от 19 септември 2000 г. по дело *Linster*, C-287/98, *Recueil*, стр. I-6917, точка 51, Решение от 18 октомври 2011 г. по дело *Voxus* и др., C-128/09-C-131/09, C-134/09 и C-135/09, *Сборник*, стр. I-9711, точка 36, както и Решение от 16 февруари 2012 г. по дело *Solvay* и др., C-182/10, точка 30).
- 79 Тази разпоредба поставя изключването на проект от приложното поле на Директива 85/337 в зависимост от две условия. Първото условие изисква подробностите по проекта да са приети с отделен законодателен акт. Според второто целите на тази директива, включително предоставянето на информация, трябва да се постигат по законодателен път (Решение от 16 септември 1999 г. по дело *WWF* и др., C-435/97, *Recueil*, стр. I-5613, точка 57, Решение по дело *Voxus* и др. посочено по-горе, точка 37, както и Решение по дело *Solvay* и др., посочено по-горе, точка 31).
- 80 Първото условие е свързано най-напред с приемането на проекта с отделен законодателен акт. Във връзка с това следва да се отбележи, че в член 1, параграф 2 от Директива 85/337 се съдържат определения за понятията „проект“ и „разрешение за осъществяване“. При това положение, за да попадне в приложното поле на член 1, параграф 5 от Директивата, законодателният акт за приемане на проект трябва да бъде отделен и да има същите характеристики като разрешението за осъществяване. По-специално той трябва да предоставя на възложителя правото да осъществи проекта (вж. Решение по дело *WWF* и др., посочено по-горе, точка 58, Решение по дело *Voxus* и др., посочено по-горе, точка 38 и Решение по дело *Solvay* и др., посочено по-горе, точка 32).
- 81 Освен това проектът трябва да е приет в подробности, т.е. по достатъчно точен и категоричен начин, така че законодателният акт за неговото приемане да включва — както разрешението за осъществяване — след разглеждането им от законодателя всички елементи на проекта, имащи отношение към оценката на въздействието върху околната среда (вж. Решение по дело *WWF* и др., посочено по-горе, точка 59, Решение по дело *Voxus* и др., посочено по-горе, точка 39 и Решение по дело *Solvay* и др., посочено по-горе, точка 33). В този смисъл законодателният акт трябва да удостоверява, че целите на Директива 85/337 са били постигнати по отношение на съответния проект (вж. Решение по дело *Linster*, посочено по-горе, точка 56, Решение по дело *Voxus* и др., посочено по-горе, точка 39 и Решение по дело *Solvay* и др., посочено по-горе, точка 33).
- 82 От това следва, че със законодателен акт не могат да се приемат подробностите по проект по смисъла на член 1, параграф 5 от Директива 85/337, когато той не съдържа елементите, необходими за оценка на въздействието на проекта върху околната среда, или изисква

приемането на други актове, които да дадат право на възложителя да осъществи проекта (вж. Решение по дело WWF и др., посочено по-горе, точка 62, Решение по дело Linster, посочено по-горе, точка 57, Решение по дело Voxus и др., посочено по-горе, точка 40 и Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 34).

- 83 Във връзка с второто условие от член 2, параграф 1 от Директива 85/337 следва, че нейна основна цел е да гарантира, че преди да бъдат одобрени, проектите, които биха могли да окажат съществено въздействие върху околната среда, по-специално поради своя характер, мащаби или местоположение, са предмет на изискването за оценка относно тяхното въздействие върху околната среда (вж. Решение по дело Linster, посочено по-горе, точка 52, Решение по дело Voxus и др., посочено по-горе, точка 41 и Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 35).
- 84 Освен това шесто съображение от Директива 85/337 уточнява, че оценяването трябва да се извърши на основата на подходяща информация, предоставена от възложителя, която може да се допълва от засегнатите от въпросния проект власти и лица (вж. Решение по дело WWF и др., посочено по-горе, точка 61, Решение по дело Linster, посочено по-горе, точка 53, Решение по дело Voxus и др., посочено по-горе, точка 42 и Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 36).
- 85 Следователно към момента на приемане на проекта националният законодател трябва да има на свое разположение достатъчно информация. От член 5, параграф 3 от Директива 85/337 и от приложение IV към нея следва, че информацията, която възложителят следва да предостави, включва най-малко описание на проекта, съдържащо информация относно територията, плана и размерите, описание на мерките, които се предвижда да бъдат предприети с цел да се избегнат, намалят и при възможност да се коригират съществените неблагоприятни резултати, и данните, необходими за идентифициране и оценка на основните последствия от проекта върху околната среда (вж. Решение по дело Voxus и др., посочено по-горе, точка 43 и Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 37).
- 86 Няма пречки обаче при приемането на проект националният законодател да може да се ползва от информацията, събрана в рамките на предходно административно производство, както и от ИВОС, проведено в тези рамки, доколкото последното се основава на информация и познания, които още са актуални. Всъщност ИВОС, което трябва да се извърши в началото на процеса по приемане на решение, предполага разглеждане по същество на събраната информация, както и разсъждение относно необходимостта тя да се допълни евентуално с повече данни (вж. Решение от 3 март 2011 г. по дело Комисия/Ирландия, C-50/09, Сборник, стр. I-873, точка 40).
- 87 В това отношение само по себе си обстоятелството, че ИВОС е проведено в рамките на административно производство, довело до приемането на решение, което в крайна сметка е било отменено по съдебен ред, е ирелевантно.
- 88 При все това законодателен акт, с който само и единствено се „ратифицира“ заварен административен акт, като същият се ограничава да посочи наличието на императивни съображения от обществен интерес, без преди това да е открита законодателна процедура по същество, позволяваща да се изпълнят условията, посочени в точка 79 от настоящото решение, не може да се счита за отделен законодателен акт по смисъла на член 1, параграф 5 от Директива 85/337 и следователно не е достатъчен за изключването на проект от приложното поле на тази директива (вж. Решение по дело Voxus и др., посочено по-горе, точка 45, както и Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 39).
- 89 По-специално законодателен акт, приет без членовете на законодателния орган да са разполагали с информацията, посочена в точка 85 от настоящото решение, не би могъл да попадне в приложното поле на член 1, параграф 5 от Директива 85/337 (вж. Решение по дело Voxus и др., посочено по-горе, точка 46 и Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 40).

- 90 Националният съд трябва да определи дали тези условия са били спазени. За целта той трябва да вземе предвид както съдържанието на приетия законодателен акт, така и законодателната процедура, довела до приемането му, в нейната цялост, както и по-специално подготвителните актове и парламентарните обсъждания (вж. Решение по дело *Voxus* и др., посочено по-горе, точка 47 и Решение по дело *Solvay* и др., посочено по-горе, точка 41).
- 91 Поради това на шестия въпрос следва да се отговори, че Директива 85/337, и по-специално член 1, параграф 5 от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска закон като приетия от гръцкия парламент на 2 август 2006 г. Закон 3481/2006, с който се одобрява проект за частично отклоняване на река, както е разглежданият в главното производство, на базата на ИВОС на този проект, послужило за основание на административно решение, което е прието след приключване на производство, проведено в съответствие с предвидените в разглежданата директива задължения за информирание и участие на обществеността, и то независимо че това решение е отменено по съдебен ред, доколкото посоченият закон съставлява отделен законодателен акт, така че целите на тази директива могат да се постигат по законодателен път. Националният съд трябва да провери дали тези две условия са били спазени.

По седмия въпрос

- 92 Със седмия си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали проект за частично отклоняване на река като разглеждания в главното производство трябва да се счита за план или програма, попадащ или попадаща в приложното поле на Директива 2001/42.
- 93 В това отношение е от значение да се посочи, че за да се установи дали проект попада в приложното поле на Директива 2001/42, следва да се провери дали този проект съставлява план или програма по смисъла на член 2, буква а) от тази директива.
- 94 По силата на член 2, буква а), второ тире от Директива 2001/42 за „планове и програми“ по смисъла на тази директива се считат само плановете и програмите, които се изискват от закони, подзаконови или административни разпоредби.
- 95 Не е видно обаче, че посоченият проект съставлява акт, който определя критериите и условията за устройство на територията, както и правилата и процедурите за проверка, на които е предмет прилагането на един или няколко проекта (вж. в този смисъл Решение от 22 март 2012 г. по дело *Inter-Environnement Bruxelles* и др., C-567/10, точка 30).
- 96 Поради това на седмия въпрос следва да се отговори, че проект за частично отклоняване на река като разглеждания в главното производство не трябва да се счита за план или програма, попадащ или попадаща в приложното поле на Директива 2001/42.

По осмия и деветия въпрос

- 97 С оглед на отговора, даден на седмия въпрос, не е необходимо да се отговаря на поставените от запитващата юрисдикция осми и девети въпрос.

По десетия въпрос

- 98 С десетия въпрос запитващата юрисдикция иска да установи дали териториите, фигуриращи в националния списък на ТЗО, изпратен на Комисията съгласно член 4, параграф 1, втора алинея от Директива 92/43, и впоследствие включени в списъка на ТЗО, приет с Решение 2006/613, се ползват от закрилата на тази директива преди публикуването на посоченото решение.

- 99 От значение е да се подчертае, че съгласно член 254, параграф 3 ЕО Решение 2006/613, с което Комисията е приела списъка на ТЗО за средиземноморския биогеографски район, е влязло в сила от уведомяването на държавите членки за него.
- 100 Както обаче е посочила Комисията, без твърдението ѝ да бъде опровергано, в действителност Република Гърция е била уведомена за това решение на 19 юли 2006 г., т.е. преди приемането на 2 август 2006 г. на Закон 3481/2006, с който се одобрява проекта за частично отклоняване на река Ахелой.
- 101 В това отношение следва да се посочи, че по силата на член 4, параграф 5 от Директива 92/43 защитните мерки, предвидени в член 6, параграфи 2—4 от тази директива, се налагат само за териториите, включени в списъка на избраните за ТЗО съгласно същия член 4, параграф 2, трета алинея, който списък е приет от Комисията съгласно посочената в член 21 от разглежданата директива процедура (вж. Решение от 13 януари 2005 г. по дело Dragaggi и др., C-117/03, Recueil, стр. I-167, точка 25).
- 102 Следователно след като е била уведомена за Решение 2006/613, съответната държава членка е била длъжна да вземе защитните мерки, предвидени в член 6, параграфи 2—4 от Директива 92/43.
- 103 Този извод не може да бъде поставен под въпрос от обстоятелството, че вследствие на отмяната през 2005 г. на административните решения за допускане осъществяването на разглеждания в делото по главното производство проект, съдържащите се в Закон 3481/2006 разпоредби, които разрешават осъществяването на проекта, са били представени на гръцкия парламент на 6 юли 2006 г. под формата на изменение, а посочената държава членка е била уведомена за Решение 2006/613 на 19 юли същата година. Всъщност в подобна хипотеза прилагането на член 6, параграфи 2—4 от Директива 92/43 се отнася във всички случаи до положение, което не може да се счита за възникнало.
- 104 Поради това при всички положения следва да се напомни, че дори преди влизането в сила на Решение 2006/613 държавите членки е следвало да защитават териториите, които могат да бъдат определени като ТЗО, от момента, в който на основание член 4, параграф 1 от Директива 92/43 са предложили тези територии да бъдат включени в националния списък, изпратен на Комисията (вж. в този смисъл Решение по дело Dragaggi и др., посочено по-горе, точка 26). Всъщност по силата на посочената директива държавите членки с длъжни да вземат защитни мерки, годни — от гледна точка на целта за опазване, посочена от тази директива — да защитят съответния екологичен интерес, който тези области имат на национално равнище (вж. Решение по дело Dragaggi и др., посочено по-горе, точка 30), и следователно не могат да позволяват намеса, създаваща опасност от сериозно засягане на екологичните характеристики на тези територии, каквато по-специално е намесата, която създава опасност от значително намаляване на площта на дадена територия, от изчезване на приоритетни видове, обитаващи тази територия, или, на последно място, от унищожаване на посочената територия или на нейните представителни характеристики (вж. Решение от 14 септември 2006 г. по дело Bund Naturschutz in Bayern и др., C-244/05, Recueil, стр. I-8445, точка 46 и Решение от 15 март 2012 г. по дело Комисия/Кипър, C-340/10, точка 44).
- 105 Предвид гореизложеното на десетия въпрос следва да се отговори, че териториите, фигуриращи в националния списък на ТЗО, изпратен на Комисията съгласно член 4, параграф 1, втора алинея от Директива 92/43 и впоследствие включени в списъка на ТЗО, приет с Решение 2006/613, са се ползвали от закрилата на тази директива след уведомяването на съответната държава членка за посоченото решение и преди неговото публикуване. По-специално, след като съответната държава членка е била уведомена за това решение, тя е трябвало също така да приеме и защитните мерки, предвидени в член 6, параграфи 2—4 от тази директива.

По единнадесетия въпрос

- 106 С единнадесетия си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали Директива 92/43 трябва да се тълкува в смисъл, че при липса на информация или на надеждни и актуализирани данни относно птичата фауна в дадена СЗЗ не допуска осъществяването на проект за отклоняване на води, който не е пряко свързан или необходим за опазването на тази СЗЗ, но може да я засегне значително.
- 107 Следва да се напомни, че според постоянната практика на Съда член 4, параграфи 1 и 2 от Директива 79/409 предвиждат задължение за държавите членки да класифицират като СЗЗ териториите, които отговарят на установените в тези разпоредби орнитоложки критерии (вж. по-специално Решение от 13 декември 2007 г. по дело Комисия/Ирландия, С-418/04, Сборник, стр. I-10947, точка 36).
- 108 От член 7 от Директива 92/43 следва, че член 6, параграфи 2—4 от тази директива заместват член 4, параграф 4, първо изречение от Директива 79/409, считано от момента, в който започва да се прилага Директива 92/43, или от датата, на която държавата членка е извършила класифициране съгласно Директива 79/409, ако последната посочена дата е по-късна (вж. Решение от 13 декември 2007 г. по дело Комисия/Ирландия, посочено по-горе, точка 173 и Решение от 24 ноември 2011 г. по дело Комисия/Испания, С-404/09, Сборник, стр. I-11853, точка 97).
- 109 От акта за преюдициално запитване и от устните изявления на Комисията се установява, че СЗЗ, за които се отнася разглежданият в делото по главното производство проект, са били класифицирани преди приемането на Закон 3481/2006. Следователно към датата на одобряване на посочения проект задълженията, произтичащи от член 6, параграфи 2—4 от Директива 92/43, са били приложими към тези зони.
- 110 В това отношение следва да се припомни, че член 6, параграф 3 от Директива 92/43 предвижда процедура по оценяване, която има за цел да гарантира посредством предварителен контрол, че за план или проект, който не е непосредствено свързан или необходим за управлението на съответната територия, но може съществено да я засегне, разрешение се дава само доколкото той не засяга целостта на територията (вж. Решение от 7 септември 2004 г. по дело Waddenvereniging и Vogelbeschermingsvereniging, С-127/02, Recueil, стр. I-7405, точка 34 и Решение от 20 септември 2007 г. по дело Комисия/Италия, С-304/05, Сборник, стр. I-7495, точка 56).
- 111 Относно понятието „подходяща оценка“ по смисъла на член 6, параграф 3 от Директива 92/43 е важно да се изтъкне, че последната не определя никакъв специален метод за извършването на такава оценка (Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 57).
- 112 Според Съда обаче това оценяване трябва да се предвиди по такъв начин, че компетентните власти да могат да се уверят, че даден план или проект няма да доведе до негативни последици за целостта на съответната територия, като се има предвид, че при несигурност относно липсата на такива последици посочените власти са длъжни да откажат предоставянето на исканото разрешение (вж. Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 58).
- 113 Относно елементите, въз основа на които компетентните власти могат да получат необходимата сигурност, Съдът е уточнил, че трябва да се изключи съществуването на разумно съмнение от научна гледна точка, като споменатите власти трябва да се основат на най-добрите научни познания в съответната област (вж. Решение по дело Waddenvereniging и Vogelbeschermingsvereniging, посочено по-горе, точки 59 и 61, както и Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 59).

- 114 Освен това познаването на въздействията на план или проект от гледна точка на целите на опазване на дадена територия представлява задължителна предпоставка за приложението на член 6, параграф 4 от Директива 92/43, тъй като при липса на посочените елементи не може да бъде преценено нито едно условие за приложение на тази дерогираща разпоредба. Възщност изследването на евентуални императивни съображения от значим обществен интерес и на наличие на увреждащи в по-малка степен алтернативи изисква съпоставяне с нанесените на територията вреди от разглеждания план или проект. Освен това вредите върху посочената територия трябва да бъдат точно установени, за да може да се определи естеството на евентуалните компенсаторни мерки (вж. в този смисъл Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 83, както и Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 74).
- 115 С оглед на гореизложеното дадена оценка не може да се счита за подходяща, когато липсват информация или надеждни и актуализирани данни относно птичата фауна в разглежданата СЗЗ.
- 116 Поради това, доколкото разрешителното за осъществяване на проект би било анулирано или отменено поради неподходящия характер на посочената оценка, не може да бъде изключена възможността впоследствие компетентните национални органи да съберат надеждни и актуализирани данни относно птичата фауна в разглежданата СЗЗ и въз основа на тези данни и на допълнена по този начин оценка да преценят дали проектът за отклоняване на води застрашава целостта на тази СЗЗ и евентуално какви компенсаторни мерки трябва да се вземат, за да се гарантира, че осъществяването му няма да постави под въпрос защитата на цялостната кохерентност на „Натура 2000“.
- 117 Следователно на единадесетия въпрос следва да се отговори, че Директива 92/43, и по-специално член 6, параграфи 3 и 4 от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че при липса на информация или на надеждни и актуализирани данни относно птичата фауна в дадена СЗЗ не допуска осъществяването на проект за отклоняване на води, който не е пряко свързан или необходим за опазването на тази СЗЗ, но може да я засегне значително.

По дванадесетия въпрос

- 118 С дванадесетия си въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали Директива 92/43 трябва да се тълкува в смисъл, че основания, свързани, от една страна, с напояването, а от друга страна, със снабдяването с питейна вода, и изтъкнати в подкрепа на проект за отклоняване на води, могат да съставляват императивни съображения от значим обществен интерес, които да обосноват осъществяването на проект, застрашаващ целостта на разглежданите територии.
- 119 Член 6, параграф 4 от Директива 92/43 предвижда, че когато въпреки негативните изводи от оценяването, осъществено в съответствие с параграф 3, първо изречение от същия член, даден план или проект все пак трябва да бъде реализиран поради императивни съображения от значим обществен интерес, включително от социален или икономически характер, и когато не съществуват алтернативни решения, държавата членка предприема всички необходими компенсаторни мерки, за да осигури цялостната кохерентност на „Натура 2000“ (вж. Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 81 и Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 72).
- 120 Както следва от точки 100, 101, 107 и 108 от настоящото решение подобна разпоредба се прилага както спрямо СЗЗ, така и спрямо ТЗО, включени в приетия от Комисията списък съгласно член 4, параграф 2, трета алинея от Директива 92/43.

- 121 Интересът, който по смисъла на член 6, параграф 4 от Директива 92/43 може да обоснове осъществяването на даден проект или план, трябва да бъде едновременно „обществен“ и „значим“, което предполага да е до такава степен значителен, че да е съпоставим с преследваната с тази директива цел за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна, включително на дивата птича фауна (вж. в този смисъл Решение по дело Solvay и др., посочено по-горе, точка 75).
- 122 Напояването и снабдяването с питейна вода по принцип отговарят на тези условия и следователно могат да обосноват осъществяването на проект за отклоняване на води при липса на алтернативни решения.
- 123 Що се отнася обаче до ТЗО, в която има приоритетен тип естествено местообитание и/или приоритетен вид, единствените съображения, които могат да бъдат посочени по силата на член 6, параграф 4, втора алинея от Директива 92/43, са свързаните със здравето на човека и обществената безопасност или с благоприятни въздействия върху околната среда от първостепенно значение или други наложителни причини от приоритетен обществен интерес съгласно становището на Комисията.
- 124 Тъй като в конкретния случай Комисията не е дала становище, следва да се провери дали напояването и снабдяването с питейна вода могат да спадат към посочените в предходната точка съображения.
- 125 Що се отнася до напояването, е видно, че принципно то не може да спада към съображенията, свързани със здравето на човека и обществената безопасност. Обратно на това е по-вероятно при определени обстоятелства напояването да може да има благоприятни въздействия от първостепенно значение за околната среда.
- 126 Обратно на това, снабдяването с питейна вода принципно се включва сред съображенията, свързани със здравето на човека.
- 127 Във всеки случай запитващата юрисдикция следва да прецени дали разглежданият в делото по главното производство проект действително засяга целостта на една или няколко ТЗО, в които има приоритетен тип естествено местообитание и/или приоритетен вид.
- 128 Предвид гореизложеното на дванадесетия въпрос следва да се отговори, че Директива 92/43, и по-специално член 6, параграф 4 от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че основания, свързани, от една страна, с напояването, а от друга страна, със снабдяването с питейна вода, изтъкнати в подкрепа на проект за отклоняване на води, могат да съставляват императивни съображения от значим обществен интерес, които да обосноват осъществяването на проект, застрашаващ целостта на разглежданите територии. Когато подобен проект застрашава целостта на ТЗО, в която има приоритетен тип естествено местообитание и/или приоритетен вид, осъществяването на този проект принципно може да бъде обосновано със съображения, свързани със снабдяването с питейна вода. При определени обстоятелства това осъществяване може да се обоснове с благоприятните въздействия от първостепенно значение, които напояването има за околната среда. Обратно на това, напояването по принцип не може да се включи сред съображенията, свързани със здравето на човека и обществената безопасност, които обосновават осъществяването на проект като разглеждания в главното производство.

По тринадесетия въпрос

- 129 С тринадесетия въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали по силата на Директива 92/43 за целите на определяне на подходящите компенсаторни мерки следва да се вземат предвид обхватът на отклоняването на води и мащабът на дейностите, които включва то.

- 130 Съгласно член 6, параграф 4, първа алинея, първо изречение от Директива 92/43, ако даден план или проект трябва да бъде осъществен въпреки негативната оценка на въздействието върху територията поради наложителни причини от по-важен обществен интерес, включително и такива от социален или икономически характер, и поради липсата на алтернативно решение, държавата членка предприема всички необходими компенсаторни мерки, за да осигури цялостната кохерентност на „Натура 2000“.
- 131 Както беше напоменено в точка 114 от настоящото решение, вредите от проекта върху посочената територия трябва да бъдат точно установени, за да може да се определи естеството на евентуалните компенсаторни мерки.
- 132 При все това обхватът на отклоняването на води и мащабът на дейностите, които включва то, са елементи, чието отчитане е необходимо, за да се установят с точност вредите от проекта за разглежданата територия и следователно да се определи естеството на необходимите компенсаторни мерки за осигуряване на защитата на цялостната кохерентност на „Натура 2000“.
- 133 Следователно на тринадесетия въпрос следва да се отговори, че по силата на Директива 92/43, и по-специално на член 6, параграф 4, първа алинея, първо изречение от нея за целите на определяне на подходящите компенсаторни мерки следва да се вземат предвид обхватът на отклоняването на води и мащабът на дейностите, които включва то.

По четиринадесетия въпрос

- 134 С четиринадесетия въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали Директива 92/43, тълкувана в светлината на установената в член 6 ЕО цел за устойчиво развитие, разрешава, що се отнася до територии, част от мрежата „Натура 2000“, превръщането на една естествена речна екосистема в изкуствена речна и езерна екосистема.
- 135 Дори да се предположи, че превръщането на една естествена речна екосистема в изкуствена речна и езерна екосистема засяга целостта на територии, част от мрежата „Натура 2000“, това не означава непременно, че осъществяването на проекта, който е в основата на такова превръщане, не може да бъде разрешено.
- 136 Възщност, както беше установено в точка 119 от настоящото решение, по силата на член 6, параграф 4 от Директива 92/43, който се отнася до териториите, включени в мрежа „Натура 2000“, посоченият проект би могъл да бъде одобрен, доколкото са изпълнени предвидените в тази разпоредба условия.
- 137 При все това, тъй като съгласно трето съображение от Директива 92/43 нейната основна цел е да популяризира опазването на биологичното разнообразие, като се съобразява с икономическите, социалните, културните и регионалните изисквания, тя допринася за общата цел на устойчивото развитие. Опазването на биологичното разнообразие може, в определени случаи, да изисква поддържането или дори насърчаването на определени човешки дейности.
- 138 Така член 6, параграф 4, първа алинея от Директива 92/43, и по-специално условието държавата членка да предприеме всички необходими компенсаторни мерки, за да осигури цялостната кохерентност на „Натура 2000“, трябва да се приложи в светлината на целта за устойчиво развитие, посочена в трето съображение от тази директива и установена в член 6 ЕО.
- 139 Поради това на четиринадесетия въпрос следва да се отговори, че Директива 92/43, и по-специално член 6, параграф 4, първа алинея от нея, тълкувана в светлината на установената в член 6 ЕО цел за устойчиво развитие, разрешава във връзка с територии, които са част от

мрежата „Натура 2000“, превръщането на една естествена речна екосистема в изкуствена речна и езерна екосистема, доколкото са изпълнени условията, посочени в тази разпоредба от разглежданата директива.

По съдебните разноски

¹⁴⁰ С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (голям състав) реши:

- 1) Член 13, параграф 6 и член 24, параграф 1 от Директива 2000/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2000 година за установяване на рамка за действията на Общността в областта на политиката за водите трябва да се тълкуват в смисъл, че определят съответно 22 декември 2009 г. за дата, на която изтича предвиденият за държавите членки срок за публикуване на плановете за управление на речните басейни, и 22 декември 2003 г. за дата, на която изтича крайният срок, с който разполагат държавите членки за транспониране на тази директива, и по-специално на членове 3—6, 9, 13 и 15 от нея.
- 2) Директива 2000/60 трябва да се тълкува в смисъл, че:
  - принципно допуска национална разпоредба, която разрешава преди 22 декември 2009 г. пренасянето на вода от речен басейн към друг или от район на речен басейн към друг, когато плановете за управление на разглежданите речни басейни още не са били приети от компетентните национални органи,
  - подобно прехвърляне не трябва да застрашава сериозно постигането на предвидените от тази директива цели,
  - доколкото обаче може да има отрицателни последици за водите, каквито последици са посочени в член 4, параграф 7 от същата директива, това прехвърляне може да бъде разрешено, ако са изпълнени поне условията, посочени в точки а)—г) от същата разпоредба, и
  - невъзможността речният басейн или получаващият район на речен басейн да посрещнат със своите собствени водни ресурси нуждите си от питейна вода, производство на електроенергия или напояване, не е задължително условие за съвместимостта на подобно прехвърляне на вода с разглежданата директива, щом като посочените по-горе условия са изпълнени.
- 3) Одобряването от национален парламент на плановете за управление на речни басейни, каквито са разглежданите по главното производство плановете, без провеждане на производство по информиране, консултиране или участие на обществеността, не попада в приложното поле на член 14 от Директива 2000/60, и по-специално на параграф 1 от него.
- 4) Директива 85/337/ЕИО на Съвета от 27 юни 1985 година относно оценката на въздействието на някои публични и частни проекти върху околната среда, изменена с Директива 2003/35/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 май 2003 г., и

по-специално член 1, параграф 5 от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че допуска закон като приетия от гръцкия парламент на 2 август 2006 г. Закон 3481/2006, с който се одобрява проект за частично отклоняване на река, както е разглежданият в главното производство, на базата на изследване на въздействията върху околната среда на този проект, послужило за основание на административно решение, прието след приключване на производство, проведено в съответствие с предвидените в разглежданата директива задължения за информиране и участие на обществеността, и то независимо че това решение е отменено по съдебен ред, доколкото посоченият закон съставлява отделен законодателен акт, така че целите на тази директива могат да се постигат по законодателен път. Националният съд трябва да провери дали тези две условия са били спазени.

- 5) Проект за частично отклоняване на река като разглеждания в главното производство не трябва да се счита за план или програма, попадащ или попадаща в приложното поле на Директива 2001/42 на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда.
- 6) Териториите, фигуриращи в националния списък на териториите от значение за Общността, изпратен на Европейската комисия съгласно член 4, параграф 1, втора алинея от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна и впоследствие включени в списъка на ТЗО, приет с Решение 2006/613/ЕО на Комисията от 19 юли 2006 година за приемане съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета на списък на местообитанията със значение за Общността в средиземноморския биогеографски район, са се ползвали от закрилата на Директива 92/43 след уведомяването на съответната държава членка за посоченото решение и преди неговото публикуване. По-специално, след като е била уведомена за това решение, съответната държава членка е трябвало да приеме и защитните мерки, предвидени в член 6, параграфи 2—4 от Директива 92/43.
- 7) Директива 92/43, и по-специално член 6, параграфи 3 и 4 от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че при липса на информация или на надеждни и актуализирани данни относно птичата фауна в дадена специална защитена зона не допуска осъществяването на проект за отклоняване на води, който не е пряко свързан или необходим за опазването на тази специална защитена зона, но може да я засегне значително.
- 8) Директива 92/43, и по-специално член 6, параграф 4 от нея, трябва да се тълкува в смисъл, че основания, свързани, от една страна, с напояването, а от друга страна, със снабдяването с питейна вода, изтъкнати в подкрепа на проект за отклоняване на води, могат да съставляват императивни съображения от значим обществен интерес, които да обосновават осъществяването на проект, застрашаващ целостта на разглежданите територии. Когато подобен проект застрашава целостта на територия от значение за Общността, в която има приоритетен тип естествено местообитание и/или приоритетен вид, осъществяването на този проект принципно може да бъде обосновано със съображения, свързани със снабдяването с питейна вода. При определени обстоятелства това осъществяване може да се обоснове с благоприятните въздействия от първостепенно значение, които напояването има за околната среда. Обратно на това, напояването по принцип не може да се включи сред съображенията, свързани със здравето на човека и обществената безопасност, които обосновават осъществяването на проект като разглеждания в главното производство.

- 9) По силата на Директива 92/43, и по-специално на член 6, параграф 4, първа алинея, първо изречение от нея, за целите на определяне на подходящите компенсаторни мерки следва да се вземат предвид обхватът на отклоняването на води и мащабът на дейностите, които включва то.
- 10) Директива 92/43, и по-специално член 6, параграф 4, първа алинея от нея, тълкувана в светлината на установената в член 6 ЕО цел за устойчиво развитие, разрешава във връзка с територии, които са част от мрежата „Натура 2000“, превръщането на една естествена речна екосистема в изкуствена речна и езерна екосистема, доколкото са изпълнени условията, посочени в тази разпоредба от разглежданата директива.

Подписи